

MIGRACIÓ I REFUGI

DRETS SENSE FRONTERES: **A LA CERCA D'UNA VIDA MILLOR**

En Yacu i l'Amaru, a la cerca d'una vida millor

Hola!

Som en Yacu i l'Amaru. Vam néixer a l'Ecuador. En quítxua, Amaru vol dir 'saviesa' i Yacu significa 'aigua'. Ja fa uns quants anys que vivim a Espanya. Ens agradaria explicar-vos la nostra història perquè us sigui més fàcil entendre què significa haver d'abandonar casa teva i anar a viure a un altre lloc buscant una vida millor. Moltes persones ho fan perquè volen, i altres per necessitat o obligades per les circumstàncies. Coneixereu algunes d'aquestes persones que us proposaran diferents activitats.

Els nostres pares i avis són de l'Amazònia equatoriana, de Napo. Hi van viure molts anys, fins que el pare va decidir anar a Quito, que és la capital de l'Ecuador, buscant una vida millor. Aquest primer canvi no va ser gens fàcil per a ells, ja que estaven acostumats al camp i a la verdor de les terres amazòniques. Van haver d'aprendre a moure's per la ciutat, buscar feina i lluitar per fer-se un lloc i poder menjar cada dia.

Quan nosaltres érem nadons, els pares van decidir marxar a viure a Espanya per oferir-nos una educació millor i més possibilitats de feina. Sobre el viatge de l'Ecuador a Espanya, el pare i la mare ens expliquen que tenien por que no els deixessin creuar la frontera. Van tenir sort i van poder entrar sense problemes.

Els primers anys van ser força difícils per a la mare i el pare, ja que no tenien permís de treball i tot era molt complicat. Aquí hi havia l'oncle Walter, que ja feia uns quants anys que vivia i treballava a Espanya. Ell ens va ajudar molt, ja que ens va acollir a casa seva i va ajudar els pares a tramitar els permisos per poder treballar. Finalment, després d'anys de lluita, d'uns quants advocats i de molta inquietud, tots dos van obtenir els permisos de treball i la residència, i la nostra vida va ser més estable.

Saps què signifiquen les paraules en vermell? Pregunta al teu professor o professor o consulta el glossari que trobaràs al final de la proposta d'activitats.

ACTIVITAT*

Què us ha semblat la història d'en Yacu i l'Amaru? És molt probable que conegueu persones que hagin viscut situacions semblants. Us proposem que comenteu a classe els temes que aborda aquesta història:

Què ens expliquen en Yacu i l'Amaru? Coneixeu persones que han passat per situacions similars?

Creieu que és el mateix viure a la ciutat que al camp o en una zona rural? Per què? És fàcil canviar de país? Quines dificultats cal afrontar? Amb quines ajudes podeu comptar?

* Més indicacions per fer el debat a la guia didàctica

Què són les fronteres? Hi ha fronteres al vostre país? Es poden creuar fàcilment? Coneixeu diferents tipus de fronteres? Totes les fronteres són visibles?

Quines són les dificultats que esmenten l'Amaru i en Yacu? Per què diuen que el que més temien els seus pares era creuar la frontera? Per què diuen que van tenir sort?

ACTIVITAT

Ara us proposem que indagueu sobre els significats que pot tenir la paraula **frontera** i que busqueu imatges que mostrin diferents tipus de frontera i que, segons vosaltres, representin millor el que suposa aquest concepte. Podeu fer un **collage** amb totes les imatges i posar-hi un títol amb una frase que expliqui el que representen.

Us convidem a alçar la veu i fer-la arribar a les xarxes socials per sumar-vos a les de moltes persones que, des d'allà, uneixen forces per defensar els drets de les persones en moviment.

Compartiu les vostres conclusions, opinions, informacions i missatges que us semblin rellevants fent servir etiquetes o hahstags (#). Tot seguit us suggerim alguns dels més utilitzats a les xarxes socials a nivell estatal i internacional:

*#RefugeesWelcome #Refugee
#YoAcojo #OpenTheBorders
#MigrantsRights #Bloqueados
#StopDeportations*

I el nostre:
#DretsEnMoviment

A casa investigueu si teniu parents o persones que conegueu que hagin decidit anar-se'n a viure lluny de casa, o que hagin vingut d'un altre poble, d'una altra ciutat, d'un altre país, etc.

Pregunteu per quin motiu van prendre la decisió de canviar de lloc de residència. Si és el vostre cas, també podeu contestar! Feu servir aquest guió per recollir la informació sobre les persones que entrevisteu.

> On vas néixer?

> D'on és la teva família?

> Per què tu o la teva família va decidir emigrar?

> Com et/es van sentir en prendre la decisió?

> Vas/vau poder decidir lliurement si marxàveu o no? Per què?

> Com et/us vau organitzar per fer el viatge?

> Algú o alguna cosa va dificultar la partida? En cas afirmatiu, qui o què va ser?

> Com et/us van acollir al nou país/la nova ciutat?

> Tornaríeu a repetir l'experiència? Per què?

> Què trobes a faltar de la terra ciutat/país?

L'Amina i les causes ambientals

Amina

Hola, soc l'Amina. En Yacu i l'Amaru m'han dit que esteu investigant sobre desplaçaments i migracions entre les persones del vostre entorn...

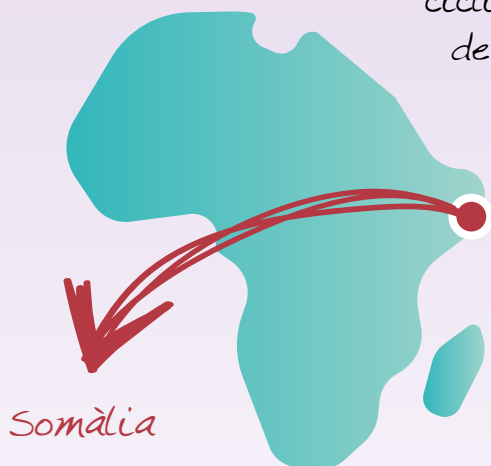

Heu investigat el que és una frontera i si teniu parents que hagin emigrat a un altre país?

Compartiu a classe la informació que heu recollit a casa sobre persones conegudes que hagin emigrat. Quasi mai és fàcil prendre la decisió de marxar, oi? I els motius solen ser molt diversos:

- ✓ Quins van ser els motius de la partida?
- ✓ Com es van sentir en haver d'emigrar?
- ✓ Van poder escollir lliurement si emigraven o no?
- ✓ Com els va acollir la gent al lloc d'arribada?

Com heu vist, hi ha molts motius per deixar el lloc d'origen. Permeteu-me que em presenti i que també us expliqui la meva història. Aquí la teniu!

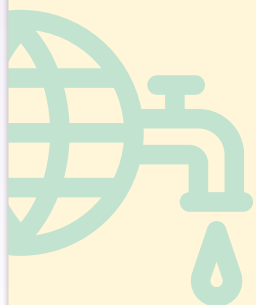

Com us deia, em dic Amina. En àrab vol dir 'veraç', 'sincera'. Vaig néixer a Somàlia. Sabeu on és el meu país? Us diré que està situat a la Banya d'Àfrica. A la meua regió patim cíclicament sequeres greus que afecten la vida de milions de persones. Com sabeu, l'aigua és fonamental per viure, es necessita des que et despertes fins que te'n vas a dormir. Somàlia és un dels països que es veuen afectats per les sequeres.

L'any 2011 va haver-hi una gran sequera que va provocar el desplaçament de més de 135.000 persones aquell mateix any. A principi del 2016, la **FAO** va tornar a alertar sobre la situació de sequera que podia afectar 4,7 milions de somalis. A diferència de les inundacions i dels terratrèmols, que es produeixen sobtadament, la sequera s'estén en el temps i esgota els sòls i les reserves d'aigua, fins que s'arriba a una situació desesperada: has d'abandonar el lloc on vius per anar a un altre lloc on tinguis accés a l'aigua.

- ✓ Quin és el tema principal de la història que hem vist?
- ✓ Què és el que us crida més l'atenció del vídeo? Per què? Com us heu sentit?
- ✓ Què faríeu en una situació com aquesta?
- ✓ Creieu que en altres llocs del món es produeixen situacions similars? Quines altres causes poden tenir?
- ✓ El canvi climàtic provoca desastres naturals? Qui és responsable del canvi climàtic?

Parlarem de catàstrofes naturals que provoquen el desplaçament de poblacions i que es produeixen per diferents motius (canvi climàtic, desforestació, terratrèmols, inundacions, desertificació, esgotament de recursos, etc.).

Perquè us en feu una idea, us convido a veure un vídeo sobre les notícies que s'emetien sobre el meu país l'any 2011. Després les podreu comentar.

SOMÀLIA: LA SEQUERA I LA VIOLÈNCIA GENEREN UNA TRAGÈDIA HUMANA: youtu.be/cWnGrTevTZo

Per saber-ne una mica més, us presentem l'Alba i la Lidia, dues dones de països diferents que ens parlen de la situació que viuen a causa d'una catàstrofe natural:

LIDIA MENENGA, A MOÇAMBIC

youtu.be/sUS5W5k7RFg

ALBA, A L'EQUADOR

youtu.be/R4tkKRRQ6tc

ACTIVITAT

Els canvis en el clima són motius importants per als desplaçaments humans i es calcula que encara ho seran més en els anys que venen pel canvi de clima. Per aprofundir-hi, us proposem fer un treball de periodisme d'investigació.

Podríeu començar per buscar quins països durant aquest any han patit o estan patint una catàstrofe natural o una situació ambiental que hagi obligat la població a desplaçar-se. Per dur a terme la investigació, seleccioneu un cas i elaboreu una notícia o un reportatge. Podeu fer servir el format que us agradi més (vídeo, mural, presentació en línia, etc.).

En el reportatge també podeu...

- ✓ Situar en un mapa el país o els països de la notícia.
- ✓ Investigar sobre el nombre de persones desplaçades i refugiades que actualment té el país estudiat.
- ✓ Esbrinar si a la zona geogràfica on es troba el vostre país també hi ha hagut migracions ambientals a causa d'inundacions, de terratrèmols, de sequeres, etc., i quines conseqüències han tingut.

Déniz, quan has de fugir del teu país

Amina

Hola, companys i companyes! Com esteu veient aquests dies, sempre hi ha hagut moviments de població, per múltiples raons. Qualsevol persona hauria de tenir dret a sortir de qualsevol país, fins i tot del propi, i a tornar-hi si ho vol. No obstant això, no sempre és fàcil per a les persones que han de marxar per causes ambientals, per conflictes o per raons econòmiques. Moltes vegades s'han de superar fronteres físiques, econòmiques, legals i socials... però, migrar no és un delicte!

Tot i que la majoria dels països del món reconeixen la Declaració Universal dels Drets Humans, que recull els drets bàsics que els estats haurien de protegir i proveir per garantir la integritat i la dignitat de totes les persones, milions de persones es veuen obligades a abandonar el seu país, moltes vegades arriscant la vida, perquè hi veuen vulnerats els seus drets més fonamentals i la seva vida amenaçada.

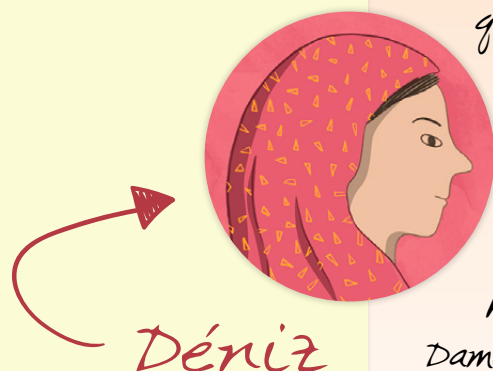
Després de veure el vídeo, organitzeu un debat a classe a partir de les preguntes següents. Primer feu-ho en petits grups i després poseu els comentaris en comú.

MIGRAR NO ÉS DELICTE

youtu.be/h6WCTswxl1s

- ✓ Quines coses us han sorprès? Per què?
- ✓ Per què es titula *Migrar no és delictes*?
- ✓ Per què les persones viatgem i ens movem?
- ✓ Si totes les persones tenim dret a sortir del nostre país, per què no es compleix aquest dret?
- ✓ A qui li pot interessar que milers de persones en moviment no puguin creuar les fronteres lliurement?

Déniz

Ara m'agradaria presentar-vos una amiga. Es diu Déniz. Ella, com jo, també va haver de deixar casa seva, i us en vold explicar el motiu:

Hola, sóc la Déniz. El meu nom significa 'mar'. Vaig néixer a Síria, però ara el meu país està en guerra. Amb la meua família vivíem tranquil·lament a Damasc. El meu pare treballava en una escola -és professor-, la meua mare treballava en una empresa de turisme, el meu germà anava a l'escola i jo a la universitat. Teníem una vida normal com la vostra. Però va començar la guerra i vam haver de fugir. Les bombes van arribar a Damasc i vam marxar a una altra ciutat on teníem parents. Allà hi vam estar un any, però al final també vam haver de marxar perquè corríem massa perill. Les bombes i la violència eren cada cop més a prop i més freqüents.

No hi ha res més trist que veure com es destrueix tot allò que has conegut, no tornar a veure persones properes i amigues. Vam fugir per mar rumb a Europa i vam aconseguir arribar a Grècia. Ara estem en un **camp de refugiats** en aquest país esperant poder anar a Alemanya, on viu la germana del pare, i així poder reconstruir la nostra vida, reprendre els meus estudis, treballar i, en definitiva, viure en pau.

L'any 2012 Síria tenia una població de 22 milions d'habitants. L'any 2016 es calcula que la població no arriba als 18 milions. Més de 5 milions d'habitants sirians han fugit com a **refugiats** a altres llocs del planeta, per mar, per terra... Estar fugint constantment de les bombes no és fàcil per a ningú.

Us convido a veure un vídeo sobre l'experiència de fugir i buscar refugi a causa d'un conflicte. És el testimoni d'una nena que es diu Malak.

Després, en petits grups, podeu comentar el que heu vist seguint aquesta guia i compartiu-ho amb els altres.

EL PERILLÓS VIATGE EN VAIXELL A GRÈCIA A TRAVÉS DELS ULLS D'UNA NENA REFUGIADA SIRIANA. UNICEF

youtu.be/Nkjg1n4_lBo

Què és el que us crida més l'atenció del vídeo?
Quins sentiments expressa? Com us heu sentit?

Com creieu que reaccionaríeu vosaltres en una situació similar?

Què podem fer perquè es garanteixin els drets de les persones que fugen de conflictes, és a dir, els drets de les persones que tenen dret a refugi?

Feu una llista de diferents accions o propostes.

Al món, més de 60 milions de persones s'han vist forçades a fugir dels conflictes, i diversos milions més ho han fet per culpa de la pobresa i del canvi climàtic. Són persones que migren per necessitat i han de ser ateses i protegides segons el que estableix la llei. Us proposo que vegeu el vídeo.

DRET AL REFUGI

youtu.be/e2C_LfGjXRQ

Després, podeu investigar una mica més sobre idees i conceptes que apareixen en el vídeo:

Dissenyeu un pòster que presenti el que heu descobert en l'activitat anterior. Podeu posar-lo a classe o en un lloc on sigui més visible i pugui arribar a més gent.

Què significa ser una *persona refugiada*? Quins drets té una persona refugiada? Què és el dret d'asil?

Quines diferències hi ha entre una persona refugiada i la resta de persones migrants?

Per què es parla de "devolucions en calent"?

De qui és la responsabilitat de protegir les persones refugiades i els seus drets?

Per què aquesta campanya exigeix el dret a l'asil transparent i just?

No et deixis enredar

Amina

Fins ara us hem explicat la nostra història i les raons per les quals vam deixar la nostra llar. La decisió de marxar i el viatge poden ser molt difícils. Però l'arribada al lloc nou també pot ser-ho. Les persones desplaçades no sempre són ben rebudes pels habitants del lloc on arriben i sorgeixen fenòmens socials de rebuig. Els que acaben d'arribar són percebuts com "els altres", diferents, estranys, i proliferen els rumors sobre la població migrant. Afirmacions que es difonen d'una persona a una altra sense que se'n demostrï la veracitat i a les quals donem crèdit no pas perquè hi hagi proves directes que les sostinguin. I és que els rumors neixen i es propaguen amb facilitat precisament perquè corroboren idees o creences preconcebudes, com ara estereotips o prejudicis sobre els estrangers, els que acaben d'arribar.

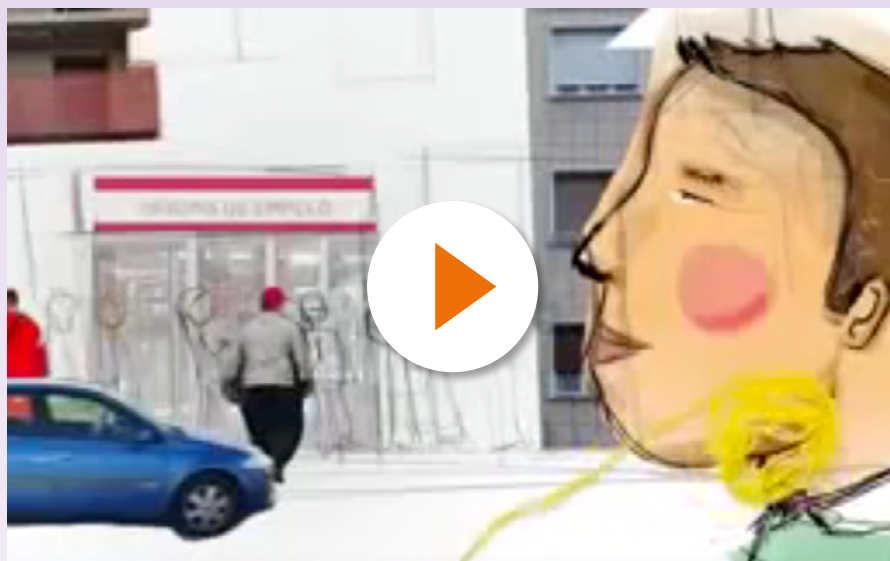
Avui dia, a l'igual que en el passat, el col·lectiu migrant és el cap de turc que certs cercles polítics i mediàtics assenyalen com a responsable de molts dels problemes socials i econòmics que pateix un país. A poc a poc ha anat calant una imatge dels "altres" com a categoria amb la qual es competeix i que es percep com a enemiga. En aquest context proliferen els rumors sobre la població migrant, que dificulten la bona convivència, l'acollida i la integració.

Us convido a veure el vídeo *No et deixis enredar* i que, en petits grups, respongueu les preguntes següents:

NO ET DEIXIS ENREDAR

youtu.be/FDIs-hFgl-s

- ✓ Què és un rumor? Què ens provoca? Per què es creen?
- ✓ Per què el vídeo es titula *No et deixis enredar*?
- ✓ Qui transmet els rumors?
- ✓ Apunteu els rumors que apareixen com a afirmacions al vídeo i busqueu informació per saber si són certes. Podeu repartir els rumors –un per a cada grup– i així buscar informació, dades i arguments que els desmenteixin i després posar-ho tot en comú.

Podeu contactar amb organitzacions o amb associacions del vostre entorn que treballin amb col·lectius de migrants i que us podran ajudar a trobar arguments per rebatre'ls.

Ara que ja sabem què és un rumor, analitzarem amb les companyes i els companys de classe si al lloc on viviu hi ha rumors semblants als del vídeo. Actuar davant d'un rumor és important per assegurar el respecte a totes les persones. Pensar de manera crítica i analitzar la informació que ens arriba és essencial per no caure en el parany dels rumors. Buscar dades i informació fiable és l'eina fonamental per combatre'ls. Per això, us proposem que analitzeu alguns dels rumors més comuns que hi ha a la vostra ciutat, al vostre poble, al vostre barri, etc., sobre diferents col·lectius.

Un cop detectats, podeu treballar en grup. Intenteu buscar informació, dades i arguments que els desmenteixin i després poseu-ho tot en comú. Aquesta fitxa us pot ajudar a recollir tota la informació.

Fitxa caça-rumors

Rumor:

Persones a qui afecta:

On es difon el rumor:

Fitxa caça-rumors

Arguments i dades que el desmenteixin:

Com podem canviar aquest rumor:

Així mateix, podeu dissenyar una exposició amb panells o cartells per a cada rumor, amb arguments i dades que els desmenteixin. Així podreu donar a conèixer el que heu descobert a les vostres famílies, al centre, al barri... o a qui se us acudeixi.

També podeu buscar per Internet; en molts països s'han posat en marxa campanyes per denunciar, rebatre i desmentir rumors i afirmacions falses sobre diferents col·lectius i persones.

Aquests recursos us poden ajudar a desmentir alguns rumors i mites:

- ✓ Mites sobre persones migrants: OMAR:
www.lavanguardia.com/vida/20150410/54429787423/desmontando-peores-mitos-inmigracion.html
- ✓ Dades que desmunten els falsos mites i llegendes sobre la immigració:
www.huffingtonpost.es/2015/11/29/mitos-falsos-migracion_n_8398132.html
- ✓ Web sobre la contribució dels migrants al Regne Unit: contribute.migrantsrights.org.uk
- ✓ Mites per a les persones que volen migrar:
www.mequieroir.com/migracion/guias/mitos-realidades-emigracion

Actua. Propostes d'acció

Amina

Hem compartit amb vosaltres com de difícil és prendre la decisió d'abandonar el país i la família. És molt dolorós i requereix molt de valor. Les persones que prenen aquesta decisió han de ser respectades, acollides i acompanyades.

Déniz

També hem descobert que cal lluitar per combatre la injustícia i la desigualtat. I el millor de tot és saber que entre tots i totes, siguem d'on siguem i estiguem on estiguem, podrem construir un món millor, més plural, feliç i en pau.

Amina

Ara us toca a vosaltres donar a conèixer tot allò que heu fet, tot allò que heu après i tot allò per què lluitareu. Necessitem ser molts més perquè els drets humans no tinguin fronteres.

ACTIVITAT

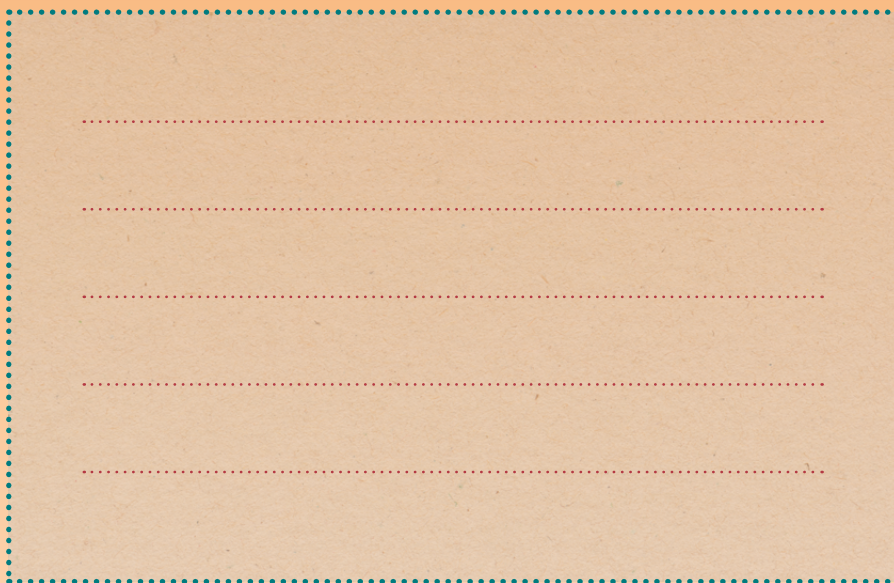
Cançó "Drets sense fronteres"

Molts artistes del món fan servir la música per recordar que totes les persones tenim dret a moure'ns lliurement, així com a gaudir d'una vida digna i en pau. Per això us proposo que entre tots i totes componguem una cançó que parli del dret de les persones a desplaçar-se lliurement i que serveixi de manifest per denunciar la situació en què viuen milions de persones al món.

Amb tot el que esteu aprenent segur que sortiran idees magnífiques per a la cançó. Hi posarem ritme i, tothom a cantar! Per escriure la cançó us haureu de posar d'acord i escriure entre tots i totes les diferents estrofes. Podeu aprofitar el ritme i la música d'una cançó que us agradi o inventar-los si us ho estimeu més.

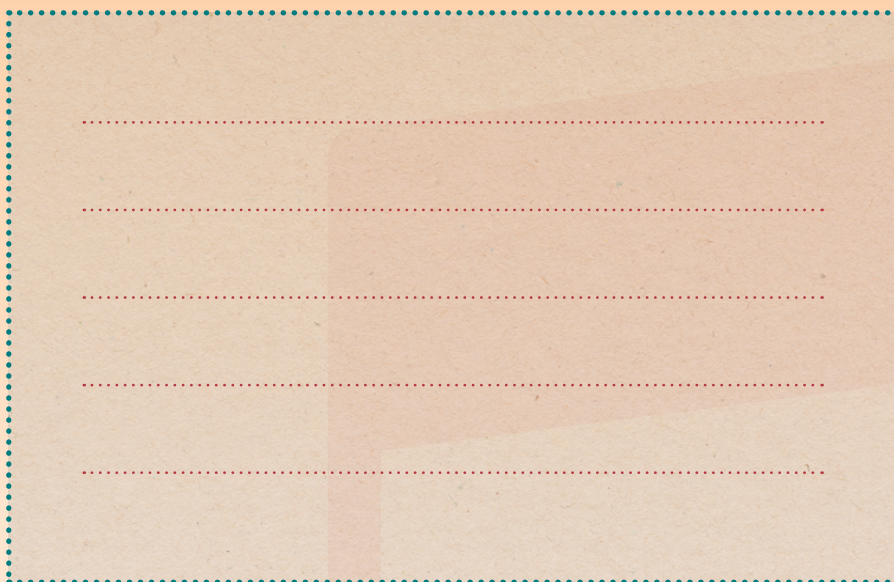
Estrofa 1:

Sentiments i emocions de les persones quan han d'abandonar casa, família i territori.

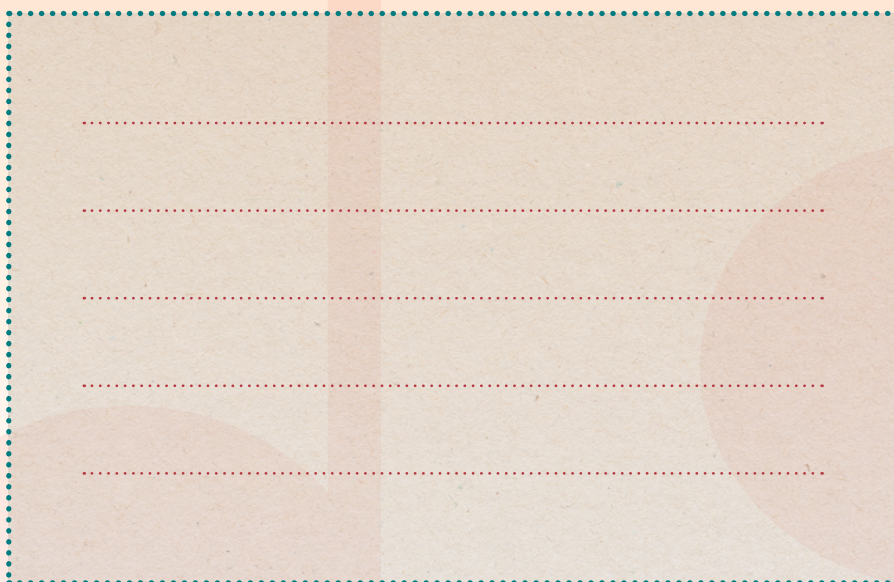
Estrofa 2:

Per què les persones ens movem? La història sempre es repeteix.

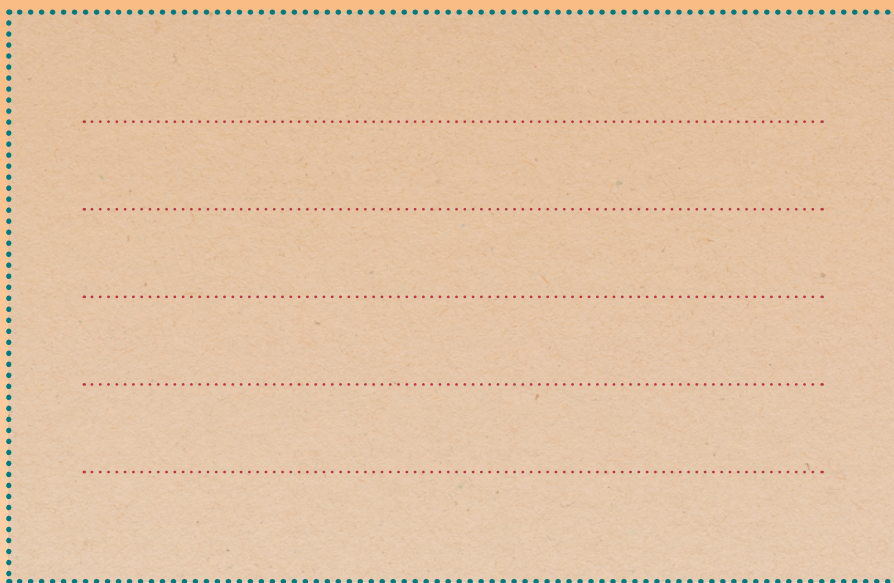
Estrofa 3:

El dret a desplaçar-nos lliurement. La situació de les dones.

Estrofa 4:

No et deixis enredar pels rumors.

Estrofa 5:

I què podem fer pel dret de les persones a desplaçar-se lliurement?

Per inspirar-vos, podeu buscar exemples de cançons que parlin d'aquestes situacions, de persones que es desplacen, de persones que deixen la seva terra per anar a la ciutat, de persones que perden la vida en el trajecte fugint de guerres o de la pobresa, etc.

Com donareu a conèixer el vostre manifest-cançó?

Busqueu idees perquè l'escoltin com més persones millor. Per exemple, podeu gravar-la en vídeo i promoure-la al vostre centre o pujar-la a les xarxes socials juntament amb altres cançons que hàgiu trobat i que reivindiquin la llibertat de circulació o de moviment a **#DretsEnMoviment**.

Yacu

Amaru

Acció simbòlica: El mur de les injustícies

Són moltes les accions que podem fer des del nostre entorn més proper per reivindicar la llibertat de moviment de les persones i donar a conèixer la lluita d'homes i dones per aconseguir una vida digna.

Us animem a organitzar al vostre centre una acció simbòlica per denunciar la vulneració de drets de les persones migrants, i per això us proposem que construïm un mur amb Tetra Briks, una paret amb la qual denunciarem tot allò que hem vist durant aquestes setmanes: les causes per les quals tantes persones han de desplaçar-se, la vulneració de drets, la manca d'empatia amb les persones que migren, etc.

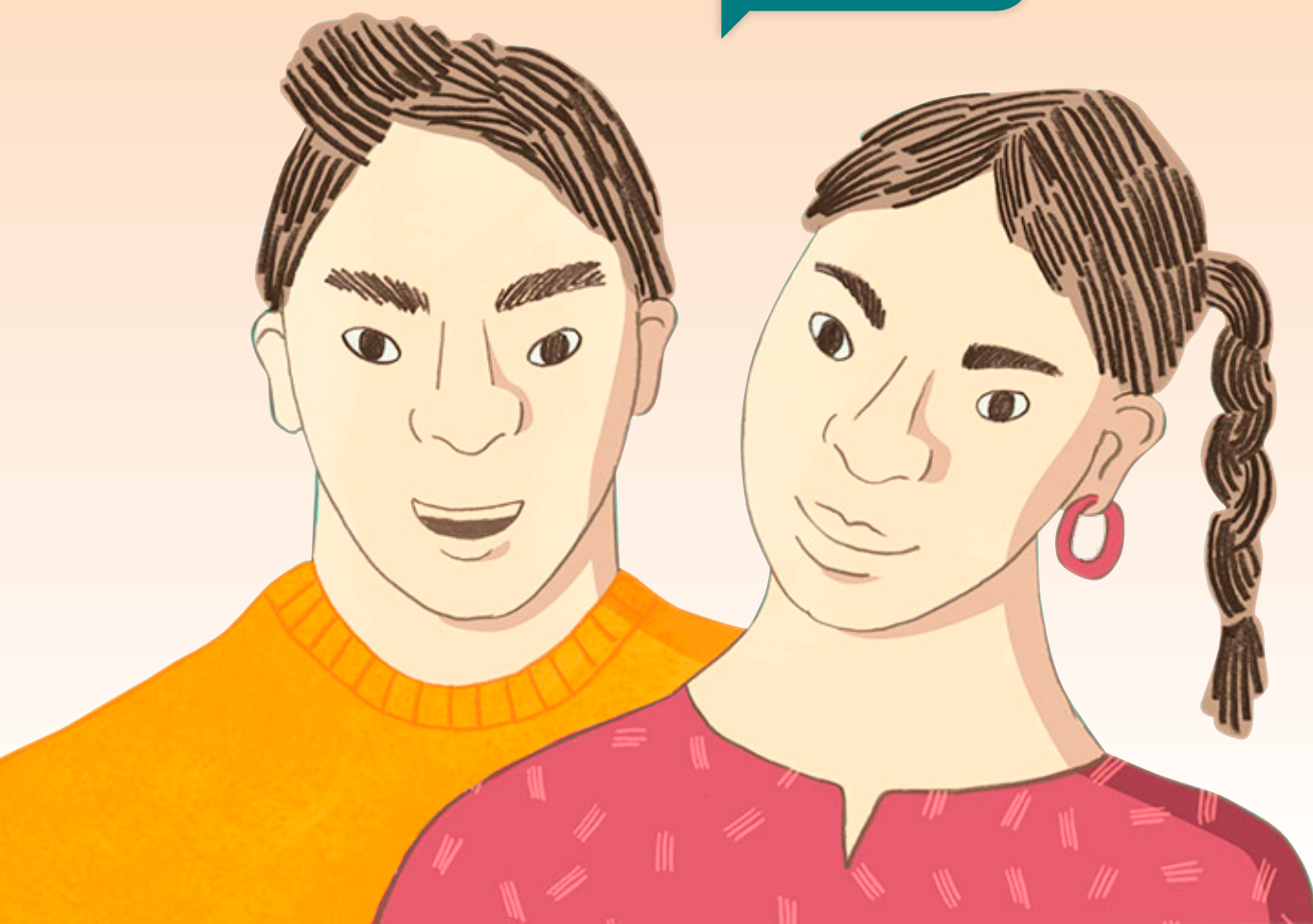
No us oblideu de difondre
tot el que feu amb:

#DretsEnMoviment

*Després enderrocarem el mur. Feu fotografies
dels vostres murs i difoneu-les de totes les
maneres que se us acudeixin perquè se senti i
es vegi que som moltes les persones que volem
DRETS SENSE FRONTERES!*

*Podeu fer aquesta acció al vostre centre, en
algun espai públic o representatiu del vostre
poble o ciutat, i així fomentar la conscienciació
ciutadana i ajudar a la sensibilització.*

*Fins
sempre!*

Glossari¹

ACNUR:

L'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats va ser creada el 14 de desembre del 1950 per l'Assemblea General de les Nacions Unides. Té el mandat de dirigir i coordinar l'acció internacional per protegir i resoldre els problemes de les persones refugiades i apàtrides a tot el món. Treballa per garantir que totes les persones puguin exercir el dret a buscar asil i a trobar protecció en un altre Estat. A més, identifica solucions duradores per als refugiats, com ara la repatriació voluntària en condicions dignes i segures, la integració local o el reasentament en un país tercer.

Asil:

Protecció o refugi que dóna un país a les persones estrangeres que reconeix com a refugiades. El reconeixement del dret d'asil d'una persona implica, a més, que l'Estat li concedeixi la documentació i l'autorització necessàries per residir-hi i treballar-hi.

Camp de refugiats:

Un camp de refugiats es crea per donar acollida, durant un període determinat, a un grup de persones que han hagut de

deixar casa seva i que ara busquen un lloc millor per poder refer la vida. Els habitants d'un camp de refugiats no tan sols necessiten un lloc per dormir, sinó també aliments i assistència mèdica. Els desplaçats que arriben a un camp de refugiats ho fan amb diferents necessitats. A vegades, la seva situació se soluciona en un termini breu, però en altres han de quedar-s'hi durant anys. Per exemple, els refugiats de Kosovo a Albània van ser al camp només tres mesos, però els de Somàlia viuen als camps de Kenia des del 1991. Després de tot aquest temps, han anat construint una veritable comunitat amb les necessitats pròpies d'una ciutat, que necessita una planificació específica.

Convenció de Ginebra del 1951 sobre l'Estatut dels Refugiats i el Protocol Addicional de Nova York del 1967:

Bases legals que, des de la seva aprovació, han permès protegir milions de persones refugiades a tot el planeta. Tots dos documents estableixen qui és una persona refugiada, així com els mecanismes de protecció i assistència, i els drets socials que han de garantir els Estats signants.

Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH):

Document declaratiu adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides en la Resolució 217 A (III), el 10 de desembre del 1948 a París. En els 30 articles de què consta recull els drets humans considerats bàsics, a partir de la carta de San Francisco (26 de juny del 1945). Els drets humans són drets inherents a tots els éssers humans, sense distinció de nacionalitat, de lloc de residència, de sexe, d'origen nacional o ètnic, de color, de religió, de llengua o de qualsevol altra condició. Tots tenim els mateixos drets humans, sense cap mena de discriminació. Aquests drets són interrelacionats, interdependents i indivisibles.

Emigració:

Acte de sortir d'un Estat amb el propòsit d'assentar-se en un altre. Les normes internacionals de drets humans estableixen el dret de tota persona de sortir de qualsevol país, inclòs el propi. Només en circumstàncies determinades l'Estat pot imposar restriccions a aquest dret. Les prohibicions de sortida del país reposen, en general, en mandats judicials.

¹ Fonts:

Amnistia Internacional: www.es.amnesty.org/en-que-estamos/campanas/yoacojo/glosario-de-terminos

Organització Internacional sobre les Migracions (OIM), glossari bàsic: publications.iom.int/system/files/pdf/imL7_sp.pdf

FAO:

Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació, fundada el 1945. És un dels organismes especialitzats més grans de les Nacions Unides. El seu objectiu principal és aconseguir un món en el qual imperi la seguretat alimentària elevat els nivells de nutrició, millorant la productivitat agrícola i les condicions de la població rural, i contribuint a l'expansió de l'economia mundial.

Immigració:

Procés pel qual persones no nacionals ingressen (entren) en un país per tal d'establir-s'hi.

Migració:

Moviment de població cap al territori d'un altre Estat o dins del mateix Estat, que abraça tot moviment de persones sigui quina sigui la mida, la composició o les causes; inclou migració de refugiats, persones desplaçades, persones desarrelades i migrants econòmics.

Permís de residència:

Document legal expedit per les autoritats competents d'un Estat a un estranger en el qual es fa constar que aquest estranger té dret a viure en aquest Estat.

Permís de treball:

Document legal expedit per les autoritats competents d'un Estat, necessari per a l'ocupació del treballador migrant al país hoste.

Persona desplaçada:

A l'igual que la persona refugiada, una persona desplaçada ha hagut d'abandonar casa seva per por a perdre la vida. La diferència és que, en aquest cas, no ha creuat cap frontera, sinó que intenta buscar un lloc segur al seu propi país.

Persona refugiada:

Persona que es veu obligada a sortir del seu país per por de ser perseguida per la seva raça, religió, nacionalitat, opinió política o altres raons. Aquesta definició també inclou les persones que fugen de conflictes armats o de situacions de violència generalitzada. Obtindre la condició de persona refugiada implica les mesures següents: autorització de residència, expedició de documents de viatge i d'identitat, i autorització per treballar.

Persona sol·licitant d'asil:

Persona que sol·licita el reconeixement com a persona refugiada en un altre país i que es troba a l'espera de la resolució de la seva sol·licitud.

Reunificació familiar:

Eina jurídica que permet tornar a reunir al país d'acollida la família que es va veure obligada a separar-se en fugir del país d'origen. Aquesta mesura millora la qualitat de vida i la situació social i econòmica de la família reagrupada.

Reassentament:

Instrument de protecció per a

les persones refugiades. Una persona és reassentada quan és acollida per un país diferent del primer on va arribar després d'abandonar el seu país d'origen. El reassentament existeix perquè a vegades el primer país d'acollida no pot garantir la seguretat ni la integritat del refugiat, perquè no pot afrontar l'arribada de moltes persones refugiades en un període de temps o perquè un tercer país (el de reassentament) ofereix millors possibilitats per a la integració social de la persona refugiada. Per a algunes persones refugiades, com ara nens, nenes, dones sotmeses a assetjament sexual o persones amb discapacitat, el reassentament pot ser una taula de salvació.

Repatriació:

El dret individual d'un refugiat o d'un presoner de guerra de tornar al país d'origen en determinades condicions està previst en diversos instruments internacionals (Convencions de Ginebra del 1949 i Protocols del 1977, Reglament sobre les lleis i costums de la guerra terrestre, annex a la Quarta Convenció de l'Haia del 1907, instruments de drets humans, així com el dret internacional consuetudinari). El dret a la repatriació es confereix a la persona a títol individual i no a l'autoritat que la reté. A més, la repatriació està subjecta a l'obligació de l'autoritat d'alliberar les persones elegibles (soldats i civils) i a l'obligació del país d'origen de rebre els seus propis nacionals.

Repatriació voluntària:

Retorn al país d'origen de persones que reuneixen els requisits arran del desig de tornar expressat lliurement.

Repatriació involuntària / forçosa:

Repatriació de refugiats al país d'origen que el país receptor fomenta quan crea circumstàncies que no deixen cap altra alternativa als refugiats que no sigui la repatriació. Com que la repatriació és un dret personal (diferent de l'expulsió o de la deportació, originalment vinculades a la sobirania de l'Estat), ni l'Estat de la nacionalitat, ni el de residència temporal, ni tampoc el que exerceix la jurisdicció sobre ells no pot procedir a la repatriació contra la voluntat d'una persona elegible, es tracti d'un refugiat o d'un presoner de guerra.

D'acord amb el dret internacional contemporani, els presoners de guerra o refugiats que rebutgen ser repatriats, particularment si tenen motius de tenir por en el seu propi país, han de ser protegits i beneficiar-se, si és possible, d'asil temporal o permanent.

Rutes legals i segures:

Seguit d'eines i de figures jurídiques utilitzades per protegir els drets de les persones que es veuen obligades a abandonar el seu país a causa de conflictes armats, persecucions, pobresa, etc. Entre elles destaquen la figura del reassentament, la protecció subsidiària o el reagrupament familiar.

Traficant:

Intermediari que desplaça persones amb la finalitat d'obtenir un benefici econòmic o altre per mitjà de l'engany, la coerció i/o altres formes d'explotació. La intenció *ab initio* del traficant és la d'explotar la persona objecte de l'acció i obtenir un benefici o un guany d'aquesta explotació.

Tràfic de persones:

Captació, transport, trasllat, acollida o recepció de persones, recurrent a l'amenaça o a l'ús de la força o altres formes de coacció, al frau, a l'engany, a l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o a la concessió o recepció

de pagaments o beneficis per obtenir el consentiment d'una persona que tingui autoritat sobre una altra, amb finalitats d'explotació (art. 3 (a) del Protocol per prevenir, suprimir i sancionar el tràfic de persones, especialment dones i nens, que complementa la Convenció de les Nacions Unides contra la Delinqüència Organitzada Transnacional, 2000).

Visat:

Segell col·locat per una oficina consular al passaport o al certificat d'identitat que indica que l'oficial, en el moment de l'expedició, considera que el titular es troba en la categoria de no nacionals de l'Estat emissor que pot ser admès en el seu territori, d'acord amb les normes legals. El visat estableix els criteris d'admissió en un Estat. La pràctica internacional evoluciona cap a sistemes automatitzats de lectura de visats impresos en etiquetes o rètols amb dispositius de seguretat, de conformitat amb les normes de l'Organització de l'Aviació Civil Internacional (OACI).

